ព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា
ជាតិ សាសនា ព្រះមហាក្សត្រ

លិខិតចំហ
សូមគោរពជូន
ឯកឧត្តម ស៊ុយ សែម រដ្ឋមន្ត្រីក្រសួងរ៉ែ និងថាមពល

កម្មវត្ថុ ៖ អង្គការសង្គមស៊ីវិលស្នើ **ឯកឧត្តម** បំភ្លឺអំពីការនាំខ្សាច់ចេញ ។

យើងខ្ញុំជាអង្គការសង្គមស៊ីវិលដែលមានរាយនាមខាងក្រោម សូមស្នើឯកឧត្តមមេត្តាចេញសេចក្តីស្រាយបំភ្លឺអំពីការនាំខ្សាច់ពីប្រទេសកម្ពុជាទៅកាន់ប្រទេសនានា ក្នុងអំឡុងឆ្នាំ ២០០៧ ដល់ ឆ្នាំ២០១៥។ ឯកឧត្តម ឌិត ទីណា រដ្ឋលេខាធិការ និងជាអ្នកនាំពាក្យក្រសួងរ៉ែ និងថាមពល ត្រូវបានស្រង់សម្តី[1] ដែលបានមានប្រសាសន៍ថា បរិមាណខ្សាច់ដែលកម្ពុជានាំចេញជាសកលមានចំនួន ១០.៦៦៩.២១២ ម៉ែត្រគូប[2] ឬស្មើនឹង (ជាង១៧លានតោន) ចាប់ពីឆ្នាំ២០០៧ ដល់ឆ្នាំ២០១៥។ ប៉ុន្តែទិន្នន័យពាក់ព័ន្ធនឹងការនាំខ្សាច់ចេញទៅក្រៅប្រទេសជាផ្លូវការដែលរដ្ឋាភិបាលបានចេញមកទល់ពេលនេះមានប្រភពមកពីក្រសួងពាណិជ្ជកម្មប៉ុណ្ណោះ ដែលបង្ហាញត្រឹមតែការនាំខ្សាច់ចេញទៅកាន់ប្រទេសសិង្ហបុរីក្នុងអំឡុងពេលដូចគ្នានេះគឺមានប្រមាណតែ ២,៨ លានតោន។ ប៉ុន្តែរដ្ឋាភិបាលពុំទាន់បានពន្យល់ថាតើប្រទេសណាខ្លះទៀតដែលកម្ពុជាបាននាំខ្សាច់ទៅ ឬ ថាតើខ្សាច់ដែលនាំចេញទៅនោះលក់ក្នុងតម្លៃប៉ុន្មាននោះទេ។

អាស្រ័យហេតុនេះ យើងខ្ញុំសូមស្នើឯកឧត្តមមេត្តាស្រាយបំភ្លឺនូវសំណួរដូចតទៅនេះ ៖ តើក្រសួងរ៉ែ និងថាមពល ក្រសួងពាណិជ្ជកម្ម ឬអគ្គនាយកដ្ឋានគយនិងរដ្ឋាករនៃក្រសួងសេដ្ឋកិច្ចនិងហិរញ្ញវត្ថុ នឹងអាចបង្ហាញទិន្នន័យអំពីប្រទេសណាខ្លះដែលកម្ពុជាបាននាំខ្សាច់ចេញទៅចំនួនប្រមាណ១៧ លានតោន ក្នុងនោះរួមទាំងតម្លៃនៃការនាំខ្សាច់ចេញទៅប្រទេសនីមួយៗ និងក្នុងមួយឆ្នាំៗ? ទីពីរ តើក្រសួងណាមួយអាចបង្ហាញតួលេខនៃការនាំខ្សាច់ចេញទៅក្រៅប្រទេសសរុប តើមានប៉ុន្មានភាគរយនៃខ្សាច់យកមកពីប្រភពទឹកសាប (ដូចជា ប្រឡាយ ទន្លេ បឹង ជាដើម) ហើយប៉ុន្មានភាគរយយកមកពីសមុទ្រ[3] (ឧទាហរណ៍ ពីដែសមុទ្រ ជាដើម)?

---

[1] វិទ្យុអាស៊ីសេរី ថ្ងៃទី២៤ ខែកញ្ញា ឆ្នាំ២០១៦ តាមរយៈ http://bit.ly/2epNEQr និង វិទ្យុបារាំងអន្តរជាតិ ថ្ងៃទី០៩ ខែតុលា ឆ្នាំ២០១៦ តាមរយៈ http://rfi.my/2f2G5RU។

[2] តួលេខសរុបនៃការនាំខ្សាច់ចេញពីប្រទេសកម្ពុជាទៅបណ្តាប្រទេសផ្សេង២ទៀតចាប់តាំងពីឆ្នាំ២០០៧។

[3] ដែសមុទ្រនៅតាមណ្តោយឆ្នេរនៃខេត្តកោះកុង ដែលត្រូវបានរដ្ឋាភិបាល និងសហគមន៍មូលដ្ឋានចាត់ទុកថាជា «ទឹកសមុទ្រ» ពីព្រោះមានបរិមាណទឹកប្រៃច្រើនជាងទឹកសាប។

យោងតាមទិន្នន័យពីក្រសួងពាណិជ្ជកម្ម កម្ពុជាបាននាំខ្សាច់ចេញក្នុងបរិមាណសរុបចំនួនប្រមាណ ២,៨ លានតោន ក្នុងតម្លៃ ៥,៥ លានដុល្លាសហរដ្ឋអាមេរិក ទៅកាន់ប្រទេសសិង្ហបុរីនៅចន្លោះឆ្នាំ២០០៧ និង ឆ្នាំ២០១៥។ ប៉ុន្តែយោងតាមប្រព័ន្ធទិន្នន័យស្ថិតិពាណិជ្ជកម្មលើទំនិញរបស់អង្គការសហប្រជាជាតិ [4] ដែលបង្ហាញទិន្នន័យរបស់នាយកដ្ឋានស្ថិតិពាណិជ្ជកម្មរបស់រដ្ឋាភិបាលសិង្ហបុរី[5]បង្ហាញតួលេខ ៧២,៨ លានតោននៃការនាំខ្សាច់ពីប្រទេសកម្ពុជាចូលមកសិង្ហបុរី។ ដូច្នេះហើយ តើក្រសួងរ៉ែនិងថាមពល ក្រសួងពាណិជ្ជកម្ម ឬអគ្គនាយកដ្ឋានគយនិងរដ្ឋាករនៃក្រសួងហិរញ្ញវត្ថុ អាចធ្វើការពន្យល់អំពីមូលហេតុដែលនាំឱ្យមានគម្លាតគ្នាដល់ទៅបរិមាណខ្សាច់ចំនួន ជាង ៦៩,៩ លានតោន ក្នុងតម្លៃ ៧៤៦,៥ លានដុល្លាសហរដ្ឋអាមេរិក រវាងបរិមាណខ្សាច់ដែលរដ្ឋាភិបាលរាយការណ៍ថាបាននាំចេញទៅកាន់ប្រទេសសិង្ហបុរី និងបរិមាណខ្សាច់ដែលរដ្ឋាភិបាលសិង្ហបុរីរាយការណ៍ថាបាននាំមកពីប្រទេសកម្ពុជា?

យោងតាមលិខិតចុះថ្ងៃទី១៧ ខែមិថុនា ឆ្នាំ២០១៦[6] ឯកឧត្តមបានថ្លែងស្វាគមន៍ចំពោះសំណើនានារបស់សាធារណជនដែលមានបំណងចង់បានឯកសារពាក់ព័ន្ធនឹងការបូមខ្សាច់ក្នុងខេត្តកោះកុងដូចជា របាយ-ការណ៍អំពីការវាយតម្លៃហេតុប៉ះពាល់បរិស្ថាន និងរបាយការណ៍អំពីទំនប់វារីអគ្គិសនីជាដើម។ យើងខ្ញុំសូមកោតសរសើរដល់ការប្តេជ្ញាចិត្តរបស់ឯកឧត្តមចំពោះការបង្ហាញនូវតម្លាភាពនេះ ហើយសូមឯកឧត្តមមេត្តាផ្តល់ព័ត៌មានតាមការប្តេជ្ញានេះតាមរយៈការផ្តល់ព័ត៌មានឱ្យបានពេញលេញតាមការស្នើសុំរបស់យើងខ្ញុំក្នុងលិខិតនេះ។ ម្យ៉ាងទៀត និយាយជាទូទៅ យើងខ្ញុំសូមស្នើឯកឧត្តម ចេញផ្សាយរបាយការណ៍អំពីការវាយតម្លៃផលប៉ះពាល់បរិស្ថាន និងទំនប់វារីអគ្គិសនីទាក់ទិនទៅនឹងការបូមខ្សាច់ជាសាធារណៈឱ្យបានឆាប់រហ័សតាមដែលអាចធ្វើទៅបាន ដើម្បីសាធារណជន សហគមន៍ដែលរងផលប៉ះពាល់និងសង្គមស៊ីវិលអាចស្វែងរកបាន។ ជាពិសេស យើងខ្ញុំសូមស្នើក្រសួងរ៉ែ និងថាមពល មេត្តាដាក់ឯកសារទាំងនេះនៅលើគេហទំព័ររបស់ក្រសួងផ្ទាល់តែម្តង ឬបើពុំដូច្នេះទេ សូមក្រសួងបំលែងរបាយការណ៍ទាំងនេះឱ្យទៅជាទិន្នន័យតាមបែបអេឡិចត្រូនិច ហើយផ្ញើទៅអង្គការសង្គមស៊ីវិលដែលមានរាយនាមខាងក្រោមដោយអនុគ្រោះ។ យើងខ្ញុំជឿជាក់ថា ការធ្វើបែបនេះនឹងបង្ហាញពីការប្តេជ្ញាចិត្តរបស់រដ្ឋាភិបាលចំពោះការអភិវឌ្ឍដោយចីរភាព និងមានការចូលរួមគ្រប់ជ្រុងជ្រោយ ដូចមានគូសបញ្ជាក់នៅក្នុងរបៀបវារៈនៃការអភិវឌ្ឍប្រកបដោយនិរន្តរភាពឆ្នាំ២០៣០។

---

[4] ប្រព័ន្ធទិន្នន័យស្ថិតិពាណិជ្ជកម្មលើទំនិញរបស់អង្គការសហប្រជាជាតិ អាចរកបានតាមរយៈ http://comtrade.un.org/data/។

[5] ទិន្នន័យរបស់នាយកដ្ឋានស្ថិតិពាណិជ្ជកម្មរបស់រដ្ឋាភិបាលសិង្ហបុរី អាចរកបានតាមរយៈ http://bit.ly/2dH7Eiz។

[6] លិខិតរបស់ក្រសួងរ៉ែ និងថាមពល ឯកឧត្តម ស៊ុយ សែម លេខ០៩៤៩ រចអធរ ថ្ងៃទី១៧ ខែមិថុនា ឆ្នាំ២០១៦។

ការបូមខ្សាច់ បើទោះជាធ្វើឡើងក្នុងចេតនាល្អក្តី ក៏អាចមានផលប៉ះពាល់ធ្ងន់ធ្ងរទៅលើសហគមន៍មូលដ្ឋាន និងបរិស្ថានធម្មជាតិដែរ។[7] យើងខ្ញុំមានការព្រួយបារម្ភជាខ្លាំងថា របបចិញ្ចឹមជីវិត និងសិទ្ធិមនុស្សរបស់សហគមន៍ដែលរងការប៉ះពាល់បន្តរងផលប៉ះពាល់ធ្ងន់ធ្ងរដោយសារការបូមខ្សាច់នៅក្នុងប្រទេសកម្ពុជា។ជាងនេះទៀត យើងខ្ញុំបារម្ភអំពីផលប៉ះពាល់រយៈពេលវែងនៃការបូមខ្សាច់ទៅលើបរិស្ថានធម្មជាតិរបស់ប្រទេសកម្ពុជា។ យើងខ្ញុំកត់សម្គាល់ថា ការសម្រេចរបស់រដ្ឋាភិបាលប្រទេសវៀតណាម ឥណ្ឌូនេស៊ី និងម៉ាឡេស៊ីក្នុងការហាមប្រាម ឬ រឹតបន្តឹងការនាំខ្សាច់ចេញទៅប្រទេសសិង្ហបុរី គឺដោយសារតែការបារម្ភពីបរិស្ថាន ដូច្នេះហើយ យើងខ្ញុំសូមស្នើឯកឧត្តមពិចារណាដាក់ចេញបម្រាម ឬការរឹតបន្តឹងស្រដៀងគ្នានេះនៅក្នុងប្រទេសកម្ពុជា ដើម្បីផលប្រយោជន៍នៃការអភិវឌ្ឍប្រកបដោយនិរន្តរភាពសម្រាប់រយៈពេលវែងរបស់ប្រទេសកម្ពុជា។

យើងខ្ញុំ នៅតែប្រកាន់ជំហ និងមានឆន្ទៈសហការជាមួយរដ្ឋាភិបាលក្នុងដំណើរការអភិរក្សធនធានធម្មជាតិរបស់ប្រទេសកម្ពុជាឱ្យរីកចម្រើនបន្តទៀត និងក្នុងការបន្តដំណើរឆ្ពោះទៅការអភិវឌ្ឍប្រកបដោយនិរន្តរភាពសម្រាប់ប្រទេសកម្ពុជា។ យើងខ្ញុំសូមថ្លែងអំណរគុណ ឯកឧត្តម ជាអនេកប្បការចំពោះការពិចារណាលើសំណើរបស់យើងខ្ញុំ។

សូម **ឯកឧត្តម** ទទួលនូវការគោរពរាប់អានដោយស្មោះស្ម័គ្រអំពីយើងខ្ញុំ។

រាជធានីភ្នំពេញ ថ្ងៃទី៣១ ខែតុលា ឆ្នាំ២០១៦

អង្គការសង្គមស៊ីវិលដែលគាំទ្រលិខិតចំហនេះ រួមមាន៖

ល.រ	នាមអង្គការសង្គមស៊ីវិល	នាមអ្នកចូលរួម	លេខទំនាក់ទំនង
១	*សម្ព័ន្ធគណនេយ្យភាពសង្គមកម្ពុជា (ANSA)*	*លោក សន ជ័យ*	*០១២ ៨៤៥ ៦៤២*
២	*សហគមន៍បឹងឈូក (ភ្នំពេញ)*	*អ្នកស្រី ខៀវ ចិន្តា*	*០៩២ ៥៨២ ៤៩៣*
៣	*សហគមន៍ដីធ្លីបឹងកក់ (ភ្នំពេញ)*	*លោក ច័ន្ទ ពុទ្ធិស័ក្តិ*	*០១២ ៩១០ ០២៣*

[7] សម្រាប់ព័ត៌មានបន្ថែម សូមមើល ៖ កំណត់ត្រាសង្ខេបរបស់ ម.ស.ម.ក «ផលប៉ះពាល់សិទ្ធិមនុស្សដោយសារការបូមខ្សាច់នៅកម្ពុជា» ខែកញ្ញា ឆ្នាំ២០១៦ អាចរកបានតាមរយៈhttp://bit.ly/2epSPQC។

៤	សហគមន៍បឹងត្របែក (ភ្នំពេញ)	លោក យុត ប៊ុនថាន	០១២ ២១៤ ២៣៧
៥	សហគមន៍បុរីកីឡា (ភ្នំពេញ)	អ្នកស្រី ឆាយ គឹមហន	០១៧ ៥២២ ៣០៣
៦	អនាគតយុវជនកម្ពុជាអាស៊ាន (CamAsean)	លោក ស្រ៊ុន ស្រ៊ន	០៩៣ ៦០០ ២៣៤
៧	សមាគមអភិវឌ្ឍន៍ជីវភាពពលរដ្ឋកម្ពុជា	អ្នកស្រី កេន ឆេងឡាង	០១២ ៣៦៦ ៨៥៩
៨	អង្គការជនជាតិដើមភាគតិចកម្ពុជា (CIPO)	អ្នកស្រី យ៉ុន ម៉ាណោ	០១២ ៣១៧ ៣៦៨
៩	សមាគមយុវជនជនជាតិដើមភាគតិចកម្ពុជា (CIYA)	លោក ឈឹម សាមុត	០១២ ៩៦០ ៥១៥
១០	មជ្ឈមណ្ឌលសិទ្ធិមនុស្សកម្ពុជា (CCHR)	លោក វណ្ណ សូផាត	០១២ ៩៤១ ២០៦
១១	គណៈកម្មាធិការប្រព្រឹត្តិកម្ម នៃ អង្គការ~សមាគមការពារ សិទ្ធិមនុស្សកម្ពុជា (CHRAC)	លោក អៀង ពេជ្រ	០៩២ ៣៤៤ ៣៥៧
១២	សមាគមអាដហុក ការពារសិទ្ធិមនុស្ស និង អភិវឌ្ឍន៍នៅកម្ពុជា (ADHOC)	លោក អ៊ីន គា	០១៥ ៨៣៦ ៨៣៨
១៣	សម្ព័ន្ធខ្មែរជំរឿននិងការពារសិទ្ធិមនុស្ស លីកាដូ (LICAHDO)	លោក ថាវ គឹមសាន	០១២ ៨០៧ ៧៦៣
១៤	បណ្ដាញយុវជនកម្ពុជា (CYN)	លោក ទឹម ម៉ាឡៃ	០១៧ ៩៩០ ៦៨៩
១៥	សម្ព័ន្ធដើម្បីសុចរិតភាព និង គណនេយ្យភាពសង្គម (CISA)	លោក ហឹម យន់	០១២ ៩៤៧ ០២២
១៦	សម្ព័ន្ធសហគមន៍កសិករកម្ពុជា (CCFC)	លោក ថេង សាវឿន	០១២ ៧០៧ ៣៨១
១៧	មជ្ឈមណ្ឌលអប់រំច្បាប់សម្រាប់សហគមន៍ (CLEC)	លោក ញឹក សារិន	០១២ ៨០០ ៥៦១
១៨	បណ្ដាញកសាងសន្តិភាពសហគមន៍ (CPN)	លោក សេង សុខហេង	០៩២ ៣២៤ ៦៦៨

១៩	សហគមន៍ដក់ពរ (តាកែវ)	លោក សែម ប៊ុនលី	០១៧ ៩៧៥ ៩៦៤
២០	អង្គការសេមធម៌កម្ពុជា (EC)	លោក អៀង វុទ្ធី	០១២ ៧៩១ ៧០០
២១	សហគមន៍អតីតបណ្ដាញស្ត្រីបឹងកក់ (ភ្នំពេញ)	កញ្ញា អ៊ឹម ស្រីទូច	០៧០ ៣០៦ ៦០៧
២២	ក្រុមការងារពិសេសសិទ្ធិលំនៅឋាន (HRTF)	លោក សៀ ភារម្យ	០១២ ៨៥២ ៣២៥
២៣	បណ្ដាញព្រះសង្ឃឯកពជ្យដើម្បីយុត្តិធម៌សង្គម (IMNSI)	ព្រះតេជគុណ ប៊ុត ប៊ុនតេញ	០១៦ ៦៦៦ ០៤២
២៤	យុវជនជនជាតិដើមភាគតិច (ព្រះវិហារ)	លោក លូត សាំង	០៩៧ ៤៥៦ ៦៤៦៦
២៥	សមាគមឥន្ទ្រទេវី (IDA)	អ្នកស្រី ឌី វដ្ឋា	០១២ ៨៩៧ ១៦១
២៦	សមាគមយុវជនខ្មែរ (KYA)	អ្នកស្រី សិទ្ធិ ហុងអៀង	០១៧ ៧៨៨ ៩៥៥
២៧	សហគមន៍ព្រៃកស្រឡៅ (កោះកុង)	អ្នកស្រី នាក់ សុភាព	០១៥ ៣០៤ ៨១៥
២៨	សហគមន៍ជនជាតិដើមភាគតិចគួយ ភូមិព្រះមេរុ (ព្រះវិហារ)	អ្នកស្រី នួន មុំន	០៩៧ ៧៧៣ ៧៥៤៩
២៩	សហគមន៍ដីធ្លីភូមិ ១ (ក្រុងព្រះសីហនុ)	អ្នកស្រី ហង្ស ចិន្ដា	០១២ ៦៨០ ៤៣៥
៣០	សហគមន៍ដីធ្លី ភូមិព្រែកជីក (កោះកុង)	អ្នកស្រី ផាវ ញ៉ឹង	០៧៧ ៥៣៧ ៦៥២
៣១	សហគមន៍ដីធ្លីឃុំត្រែងត្រយឹង (កំពង់ស្ពឺ)	អ្នកស្រី វ៉ែម ផលចាន់លី	០១០ ៦៦៦ ៩៧៦
៣២	សហគមន៍ដីធ្លីភូមិក្រិញ (ប៉ៃលិន)	អ្នកស្រី អោម សំអុល	០៩៦ ៨៤ ៧០ ៣៣៥
៣៣	សហគមន៍ដីធ្លី ភូមិគ្រួស (បាត់ដំបង)	លោក លន់ គីឡា	០៧៨ ៧២ ៦៧ ២៣
៣៤	សហគមន៍ដីធ្លី ភូមិស្ពួន (សៀមរាប)	លោក វ៉ិច វី	០៨៨ ២២៩ ៥២៩៧
៣៥	សហគមន៍ដីធ្លីឡពាង (កំពង់ឆ្នាំង)	អ្នកស្រី អ៊ុំ សុភី	០៧៨ ៧០៥ ៩៣៦

៣៦	អង្គការមាតាធម្មជាតិ (MN)	លោក អាឡិច ហ្គុនសាឡេសដាវ៉ឹឌសុន	០១៥ ៤២៦ ៤០៤
៣៧	អិន វ៉ន អឹម (N1M)	អ្នកស្រី ហ្វេន ឡាំប្រ៊ីក	០៩៦ ៥៣៧៤៧៤៣
៣៨	អង្គការលើកស្ទួយប្រជាពលរដ្ឋ (P.I.O)	អ្នកស្រី នួន ភិមាន	០១២ ៥៣០ ០៩៣
៣៩	សហគមន៍ភ្នំបាត(កណ្តាល)	អ្នកស្រី ខៀវ ទ្បៃ	០១១ ២៥ ០០ ៨១
៤០	អង្គការពន្លកខ្មែរ	លោក អាង ជាតិឡោម	០១២ ៥១៧ ៩៤៣
៤១	សហគមន៍ផ្លូវរថភ្លើងទួលសង្កែ A (ភ្នំពេញ)	លោក ស៊ឹម វីរៈ	០៦៩ ៩០៧ ៩៨៣
៤២	សមាគមធាងត្នោត (STT)	លោក សឿង សារ៉ន	០១២ ៨៣៦ ៥៣៣
៤៣	សីលការ	អ្នកស្រី ធីតា ឃឹះ	០១២ ៨៣៨ ៤៦៤
៤៤	សហគមន៍ SOS ព្រលានយន្តហោះអន្តរជាតិភ្នំពេញ	អ្នកស្រី ប្រាយ នីម	០១៦ ៥៣៦ ៩០០
៤៥	អង្គការតម្លាភាពកម្ពុជា (TIC)	លោក ព្រាប កុល	០១២ ៨៧៧ ៨៣៣
៤៦	យុវជនសន្តិភាព (YFP)	លោក ឡុង ខែត	០១២ ៤០២ ៨៨០
៤៧	អង្គការកម្មវិធីអភិវឌ្ឍន៍ធនធានយុវជន (YRDP)	លោក ជាង សុខា	០១២ ៣៦០ ៤៦៤